

színházi esték

* A Miskolci Nemzeti Színház és az egri Gárdonyi Géza Színház műsorismertetőinek 1975. szeptember—október havi melléklete *

Nézők—barátok

...A színháznak van egy barátja. S mi mindahányan: drámaírók, rendezők, színészek, díszlettervezők, zeneszerzők, és a bonyolult színházi üzem többi munkatársa, senkik és semmik vagyunk, ha ő nem áll mellettünk. Ez a barát — a mai néző; az emberek, az a sok ember, akik itt és most megteremtik a tünékeny és gyönyörű varázslatot, melynek színház a neve..."

A világhírű szovjet rendező, Tovsztonogov írta ezeket a sorokat. Vallomását valamennyi előadása tükrözte már korábban is. Miért kellett szavakba foglalnia? Elsősorban azért, mert tapasztalta, hogy színházi berkekben nem mindenki bízik a nézőben.

A fenti idézetet mi nemcsak a mostani lapszám, hanem az egész szezon mottójául választottuk. Ami annyit jelent, hogy azoknak kötelezzük el magunkat, akik a legjobb barátaink, leghűbb szövetségeseink. Mikor az egykori miskolci színész, Rajz János — visszaemlékezvén a 30-as évekre — arról beszélt a minap, hogy 10—12 ezer látogatója volt a színháznak, hitetlenül ingattuk a fejünket. Ma bérlettulajdonosaink száma több. Ambár az is igaz, hogy az akkori alig 70 ezerről 180 ezerre nőtt a város lakosainak a száma. A statisztikai következtetések nem tehetnek elbizakodottá bennünket. Kétségtelen, hogy hatalmas tömegek élnek még körünkben, de kívül vonzási körzetünkön. Az ő megnyerésük — s leghűbb szövetségeseink megtartása — a legfontosabb feladatunk. Kérdés, hogyan lehet „megszólítani” a közönséget? Elsősorban úgy, ha életének legfontosabb momentumaira kérdezzük. S ha igyekszünk választ is adni. Nem kinyilatkoztatni valamit, hanem érvelni valami mellett vagy ellen. És perze úgy kérdezzük, ahogy a művészeteknek kérdezni kell: egyaránt apellálva a szívre és az agyra.

A közzétett műsorterv — úgy hisszük — árulkodik erről a szándékról. Reméljük, lesz erőnk megvalósítani és mind többen lesznek szövetségeseink is.

Oszinte részvétem

Évadnyitó bemutatónk magyar szerző műve, Gyurkovics Tibor: Oszinte részvétem című tragikomédiája. Az abszurdba hajló történet egy családról szól, a Csókákkról, akik nemcsak egymástól reteszteltek el magukat, hanem tulajdon lényük értékesebb részétől, lehetőségeitől is. Az író a félelemtől írta drámáját. A — most elhunyt — családó a félelem elleni szörum feltalálásának szentelte életét. Ugy hírlík, sikerrel. A családtagok főleg ennek a találmánynak a képletét keresik a hagyatékban. Gyurkovics kitűnő színpadérzékkel, fanyar, fájdalmas humorral fogalmazta meg drámai mondanivalóját.

Boccaccio

Boccaccio korának — jellegzetes figuráinak — megélevenítése és Suppé muzsikájának ihletett tolmácsolása: — ez a feladat, melynek nagy lelkesedéssel gyürkőzött színházunk. A — méltán sokat vitatott — műfaj becsületének és közönségének visszaszerzése bevallott célunk. Ezenkívül mindazt akarjuk, amit zenés színház akarhat; jó szerepeket osztani színészeinek, lelkesíteni zenekart, kórust. Mindezt úgy és azért, hogy esztétikai törekvéseinket ne szolgálja kevésbé a zenés mű, mint más produkciók. Ezért tűztük műsorra éppen Suppé operettjét, mely temperamentumával, nagyon is hűvér figuráival, jól tükröz egy kort, melyet izgalommal és gyönyörűséggel fedezhetünk fel.

Csapodár madárka

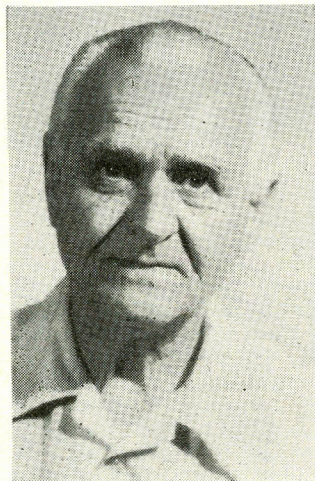
Az új színházi évad egyik meglepetésének szánjuk Angelo Beolco, más néven Ruzante, Csapodár madárka című komédiáját, mely Marx József kitűnő fordításában kerül játékszíni színpadunkon — és még sok más közzegten — a nézők elé. Ruzante mind az öt komédiája — s ezek között különleges helyet foglal el a Csapodár madárka — verbeli szerzőre vall; igazi szerep-darabok. Ruzante készítette elő — a nép szerepeltetésével és a hajlékony színpadi műfaj megeremtésével — a commedia dell'arte diadalát. A Csapodár madárka ideológiája — a városba menekült parasztok létbizonytalanságából fakad. Mindannyian illúziókat kergetnek.

Életem képei

— Ötven év alatt kilencszáz színpadi díszletet terveztem; többségének én voltam a kivitelezője is. De terveztem plakátokat, különböző dekorációkat, még vidéki színpadokat is. És persze játszottam! 1925-től 1950-ig nem kevesebb, mint 160 szerepet...

Vajon ki lehet az, aki minden dicsekvés és elfogódottság nélkül jelenti ki, hogy több mint ezer produkcióhoz volt köze pályája folyamán, akinek, ha díszleteiből egy méteres szélességű „járdát” készítenénk, 216 kilométert kellene gyalogolnunk, hogy a végé-

Bandi bácsi ma

re érjünk? A régebbi miszkolciak cím és fénykép nélkül is könnyen kitalálnák: Útó Endre.

Bandi bácsi könnyedén és derűsen idézi emlékeit:

— 1925. május 31. Ekkor kaptam diplomát a Színművészeti Akadémián. Kedves szokás szerint a Nemzeti Színház élvonalbeli színészei, a „nagybotosok” (mert nagy bottal jártak) a színház kapujánál vártak bennünket és meghívtak a szemközti Keszei vendéglőbe egy pohár borra, hogy színésszé avassanak. Utána a babérággal és nemzetiszínű szalaggal átkötött oklevelemmel a Színészegyesületbe mentem, hogy tagságot bejegyezzék. Tele volt a lépcsőház és a lépcső állásra váró színésszel. Egy idősebb férfi elem állt: Maga szerződni akar?

A diploma átvétele után másfél órával aláírtam első szerződésemet a makó—békéscsabai színházhoz...

Alig négy esztendő telik el, s Fiumében kiállítják az emlékezetes szövegű „diplomát”: „A magyar Michelangelónak, a mesternek — Útó Endrének...”

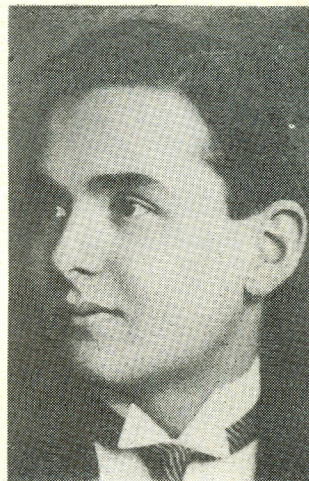
— A díszlettervezés gyakorlati részét Pécsen tanultam (1926-ban) egy németországi tervező-festőtől. A fiumei „diplomának” az a háttere, hogy mikor megékeztünk a kikötővárosba — Fedák Sári turnéján vettem részt, a Borcsa Amerikában című darabot játszottuk —, akkor derült ki, hogy a díszletek közül otthon maradt a Szent Márk templom bejárata. A színügyi bizottság 12 tagja (orvos, tanár, kereskedő, ügyvéd) szaladt vászonért, festékért. Enyvet főztek, festéket kavartak... Este hét órára készült el a 170 négyzetméteres háttér. A munkárból fényképek is készültek. Elutazásunkkor az elnök úr átadott egy képet, a már idézett szöveggel. Akkor már eléggé meged-

ződtem a színházi viszonytagságok közepette; megtanultam, hogy a színházban mindig adódnak meglepetések, váratlan dolgok. Négy évvel előbb Makón még nem voltam erre felkészülve.

„Igazgató Úr, ne haragudjon, hogy meglógtam. Az előleget majd visszaküldöm. Elnézést kérek Bandi barátomtól is, első fellépése alkalmából.”

— „Bandi barátom” az én voltam, s ez a kis cécula a sűgőkönyvből hullott a direktor lába elé, mikor maga ült a megszőkött sűgő helyére, hogy megtarthassuk az előadást. Előbb azonban a kezdés után pár pillanattal össze kellett húzni a függőnyt, mert ijedtemben egy szót sem tudtam kiejteni s a közönség legnagyobb ámulatára, elhagytam a színpadot. Pedig igencsak peckesen léptem be Lancelot hadnagyként (a Kis kadét című operettet játszottuk), de mikor megláttam, hogy üresen tátong a sűgőlyuk, inamba szállt a bátorság.

Makó, Pécs, Fiume, Kassa, Budapest (Bethlen-téri Színház, Royal Színház, Kamara Varieté), Győr,

— és 50 évvel ezelőtt

Nagyvárad, ismét Kassa, majd amerikai fogság az ausztriai Werfenben. Ezek az élet és a pálya főbb állomásai.

— A foglyotábor színházával 500 kilométeres körzetben turnéztunk. Egy magyar származású chichagói újságíró vezette a próbákat. Dzsipre szerelhető „könyvdíszletet” terveztem és készítettem; ezzel utaztunk.

Természetesen minden színházhoz, minden történethez sok-sok név tartozik. Kiderült, hogy Bandi bácsi élményei között a leggyakrabban visszatérő név Csörtos Gyuláé.

— A sajátos tanítását mondom el. Talán leghíresebb szerepében lépett akkor fel szülővárosomban, Nagykanizsán. Nyári szabadságomat töltöttem otthon, mikor a színház igazgatója felkért, hogy a Naplemente előtt bemutatójához fessek meg a nagyméretű női portrét. Csörtost nagyon érdekelte a valóban jól sikerült olajfestmény. A főpróbán megkérdezte: mennyit kapott érte? — Csak színházi jegyeket a családnak. — Rosszul teszi kérem — a művészetet pénzzel kell megfizettetni — mondta, s vasárnap Clausen tanácsosként a piszkavassal szertesét hasogatta a képet. Előadás után megkeresett és azt mondta: — Maga holnapra megfesti újra a portrét, de most már, merem remélni, sok pénzzért. A művészetet meg kell fizettetni.

Gyanítom, hogy Bandi bácsi nem tette egészen magáévá ezt a tanítást, de hát erről nem beszélünk. Ha nem hivatkozna a családi bibliára, melynek tanúsága szerint 1903. szeptember 11-én született, talán nem is hinném. A miszkolci Nemzeti Színház örökös tagját fiatalon tartotta a színház szerelme.

Tovsztonogov könyve

Gondolataim köre

Társulatával többször járt Magyarországon, s egy ízben Miskolcra is. Hírül adtuk már, hogy vendégül hívta Leningrádba főrendezőnek, s mindig sikerül egy-egy szemtanút nyilatkozatra bírni, aki elmondja, hogy most éppen mire készül a Gorkij-ról elnevezett Nagy Drámai Színház Georgij Tovsztonogov művészi irányításával. Ezek után érhető, hogy nálunk is nagyon népszerű lett a közelmúltban megjelent könyv, mely a híres rendező írásait tartalmazza.

Ebből a kötetből — mely a Gondolataim köre címet viseli — kívánunk ízelítőt adni. Nem szabályos tanulmánykötet; helyet kaptak benne a kitűnő rendező elemző tanulmányai mellett rövid feljegyzések, lírai vallomások és próba-jegyzőkönyvek is. A színházszerető és értő közönséghez, a „legjobb baráthoz” szól a könyv, aki, éppen mert szövetséges a korszerű színházért vívott harcban, igényli a logikus érvelést, ismerni kívánja a műhelytitkokat.

Tovsztonogovot így jellemzi egyik kritikusa: „rendező, aki pontosan érzi a kor követelményeit, s ennek megfelelően korszerűsíti az általa rendezett darabokat, az előadásban láthatatlan karmester marad, nem nehezedik rá kitűnően összekovácsolt társulatára, a színészt állítja a középpontba, nem ismétli önmagát, minden műfajban otthonosan mozog”.

Ezt a sommás véleményt bonthatjuk alkotó elemeire, a rendező könyvét olvasva. Tovsztonogov olyan egyszerűen és nyíltan tárja fel gondolatai körét, hogy azt érezzük: nem is olyan nehéz színházat csinálni. (Különösen, ha valaki Tovsztonogov!)

Őszinte részvétem

„Gyurkovics íróként, társadalmi lényként és képzett pszichológusként egyaránt nyugtalan amiatt, hogy nagyon sok ember, nagyon sok család (Csóka család) értéktelenül, tartalmatlanul él, és hogy ezek az emberek és családok még csak nincsenek is tisztában azzal, hogy csip-csup ügyeikkel és ellentéteikkel nem kevesebbet mulasztanak el, mint magát az értelmes emberi életet...” A Pesti Színház tavalyi bemutatója után vélekedik így neves kritikusunk.

Nehéz lenne igazságával vitatkoznunk. A fiatal rendezőnek — akivel délelőtti próba előtt beszélgettünk az évadkezdő miskolci produkcióról — nincs is ellenvetése, mikor a fentieket kissé szabadon idézem, de némi ingerültséget látok rajta.

— Nem szeretem a sommás ítéleteket, még akkor sem, ha erre olykor mindannyian rákényszerülünk. Az Őszinte részvétem című darab (gondolom, már sikerült közhírré tenni, hogy mi nem Csóka család-ként hirdetjük) tartalma és tunulása például így is megfogalmazható:

a rettegés ellen semmiféle gyógyszer nem lehet feltalálni, a súlyos kór ellenmértét kinek-kinek saját magában kell kitermelni. Ez a tálalás nem több, mint egy tétel, aminek közhelyszerű igazságával nem sokat lehet kezdeni. Egészen más Gyurkovics sokjelentésű szövege, aminek groteszk módon egymásra rímelő mondatait mindenkinek meg kell fejtenie. Legalábbis erre szeretnénk kényszeríteni.

— Egyelőre még a szereplők fejtegetik Gyurkovics dialógusait...

— Hát a megfejtésen már túl vagyunk. Nagyon jó dolog, hogy a szokásosnál több időnk jutott erre. A próbákat ugyanis még a nyári szünet előtt megkezdjük. A bemutató dátuma akkor még senkit nem szorított; egészen szabadon játszadhattunk az anyaggal. Volt idő megcsinálni néhány dolognak a próbáját is. Az együttes rendkívül szívesen fogadta ezt a lehetőséget. Túlzás nélkül állíthatom, sikerült felfedeznünk olyan részleteket, melyeknek kellő exponálása egészen új megvilágításba helyez szereplőket és az egész szempontjából nagyon lényeges szituációkat.

— Ezzel talán sikerül azt is elkerülni, hogy ne emlékeztessen annyira a produkció (mert a darab pesti bemutatója után ezt többen felvetették) Szakonyi vagy Örkény színpadára, gondolatiságára, stílusára.

— Az említett írók műveivel való bizonyos formai hasonlóságot, az azonos stílusjegyeket én sem tagadom. De hát ez nem lényegi dolog. Végül is hány szerzőnél lehetők például a romantika sajátosságai, amit természetesnek tartunk. Hogy így egymás mellett — mindenki a maga mániájába gabalyodva — beszélnek az emberek, az sajnos korjelenség. Csoda-e, ha legérzékenyebb íróink észreveszik. Persze a jelenséget mindenki — saját vérmérséklete, képessége szerint — másként, más-más apropóból vizsgálja, mutatja fel. De talán az én érveimnél meggyőzőbb lesz az előadás.

Pályakezdő — szezonkezdő

Szurdi Miklós

A színészek lelkesednek érte, dicsérik, sőt szeretik. Nem mondhatnánk, hogy ez magától értetődő dolog. Már csak azért sem, mert — legalábbis a munka kezdetén — a játékokban mindig van valami féle ellenállás a rendezővel szemben. A színész kezdetben gyakran úgy érzi, hogy mindefféle belső gyötrelmem oka az az ember, aki kizökkengette a megszokott kerékvágásból, új útra indította, amit most végig kell járni. Mindaddig így van ez, amíg nem érzi a játész az újfajta örömeiket, a felfedezés nagyszerűségét. Akkor aztán szövet-ségessévé fogadja a rendezőt.

Szurdi Miklós 25 évesen mindezt jól tudta, s — saját bevallása szerint — iszonyatos félelemmel és szorongással kezdett munkához a Miskolci Nemzeti Színházban. Vagyis: életében első olyan nagyszínházban, ahol egyetlen intésére megáll a jíték, ahol a próbák alatt ő minden hatalom birtokosa, ahol tanácsa, utasítása szerint járnak-kelnek, beszélnek, s kérésére akárháyszor megismételnék egy-egy jelenetet.

— De hát ez természetes. Vagy nem?

— Annak, aki megszokta, de én eddig csak a főiskola lóq-körét szokhattam meg igazán.

Most valami elemzés-féle szükségeltetne, melyben kimutatjuk, hogy miként sikerült a fiatal rendezőnek aszsimilálódni. Ehhez azonban kevés támpontunk van. Mert Szurdi Miklós csak ennyit mond: a munka második napján már semmi félelmet nem éreztem. A színészek pedig így rélekednek: valahogy kezdet-től fogva bizunk benne, mint-ha nagyon régen ismernénk.

Miskolci műsor

Szeptember			
Október			
12., péntek	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
13., szombat	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
14., vasárnap	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
15., hétfő	Nincs előadás		
16., kedd	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
17., szerda	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
18., csütörtök	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
19., péntek	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Bemutató bérlet	(7)
20., szombat	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Katona bérlet	(7)
21., vasárnap	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Déryné bérlet	(7)
22., hétfő	Nincs előadás		
23., kedd	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
24., szerda	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
25., csütörtök	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
26., péntek	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
27., szombat	LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet	(7)
28., vasárnap	LUXEMBURG GRÓFJA LUXEMBURG GRÓFJA	Bérletszünet Bérletszünet	(3) (7)
29., hétfő	Nincs előadás		
30., kedd	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Csontos bérlet	(7)
OKTÓBER			
1., szerda	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Lehár bérlet	(7)
2., csütörtök	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Madách bérlet	(7)
3., péntek	BOCCACCIO	Bemutató bérlet	(7)
4., szombat	BOCCACCIO	Katona bérlet	(7)
5., vasárnap	BOCCACCIO BOCCACCIO	Bérletszünet Déryné bérlet	(3) (7)
6., hétfő	HANGVERSENY		(fél 8)
7., kedd	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Ady ifj. bérlet Ibsen bérlet	(3) (7)
8., szerda	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Shakespeare bérlet	(7)
9., csütörtök	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Schiller bérlet	(7)
10., péntek	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Bérletszünet	(7)
11., szombat	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Petőfi ifj. bérlet Csiky bérlet	(3) (7)
12., vasárnap	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Szigligeti bérlet	(7)
13., hétfő	Nincs előadás		
14., kedd	BOCCACCIO	Csontos bérlet	(7)
15., szerda	BOCCACCIO	Lehár bérlet	(7)
16., csütörtök	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Huszka bérlet	(7)
17., péntek	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Vörösmarty bérlet	(7)
18., szombat	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	József Attila ifj. bérlet Bérletszünet	(3) (7)
19., vasárnap	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Bérletszünet	(7)
20., hétfő	Nincs előadás		
21., kedd	BOCCACCIO	Bérletszünet	(7)
22., szerda	BOCCACCIO	Bérletszünet	(7)
23., csütörtök	BOCCACCIO	Bérletszünet	(7)
24., péntek	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Molière bérlet	(7)
25., szombat	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Arany J. ifj. bérlet Bérletszünet	(3) (7)
26., vasárnap	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Goldoni bérlet	(7)
27., hétfő	Nincs előadás	Gárdonyi ifj. bérlet	(7)
28., kedd	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Radnóti ifj. bérlet	(7)
29., szerda	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Bérletszünet	(7)
30., csütörtök	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM	Bérletszünet	(7)
31., péntek	ŐSZINTE RÉSZVÉTEM		

A Játékszin '75 előadásai: 1975. október 10, 11, 24, 28 és 29-én este 7 órakor
Ruzante: CSAPODÁR MADÁRKA

Színház a határon túl

Alakuló nemzetközi kapcsolatok

Ha nem is dicsekedhet a Miskolci Nemzeti Színház széles körű nemzetközi kapcsolatokkal, egyre több ilyen lehetőség nyílik meg számára a következőkben. Jóleső érzéssel adhatjuk hírül, hogy színházunk egy-egy produkciója jelentős visszhangot váltott ki határainkon túl is; érdeklődnek műsorunk, művészeti munkánk iránt. Ez abban is megnyilvánul, hogy egyre több információt kérő levelet kapunk külföldi színházaktól és elküldik ezek a társulatok is a magukat bemutató ismertetőket.

A nyár folyamán az NDK egyik neves színházának munkájába nyerhettünk ily módon betekintést. A színház alaposabb megismerése — úgy érezzük —, az olvasók számára sem lesz hazontalan. Annál is inkább, mert egy nagy munkástelepülés művészeti intézményéről van szó, melynek feladatai hasonlítanak a mi feladatainkhoz. De sok mindenre engednek következtetni az alant felsorolt szerzők és bemutatók is.

Novemberben lesz az NDK Drámák Hete Magyarországon. Mostani publikációnkat mintegy bevezetőül szánjuk ehhez az eseménysorozathoz.

Bemutatjuk a Friedrich Wolf-Theatert

Az NDK északkeleti, Neubrandenburg körzetének, a Schwedt-nél véget érő Barátság-köölajvezetékek közelében lévő területnek immár több mint húsz esztendeje működő színháza Neustrelitzben a Friedrich Wolf-Theater. Nevét 1954-ben az 1953. októberében elhunyt kiváló drámaíróról, Friedrich Wolfról kapta, akinek Malmock professzor című drámáját nálunk is jól ismerik, a Cattaroi matrózok című darabot pedig a miskolci színház is bemutatta. A színház a nagy antifasiszta színműíró szellemében működik alapítása óta és a húszéves évfordulóra is egy Friedrich Wolf-darabbal készült fel, a Ciánkálival. Az 1953-tól 1973-ig eltelt húsz év alatt a színház gyökeret vert a körzet új ipari üzemének: Retwisch betongyárának, Neubrandenburg épületkombinátjának, Neustrelitz elektromos készülékgyárának dolgozóinál, Woldegk főiskolájának hallgatói között éppenúgy, mint Friedland színházbarátainál. A művészek szívesen látott vendégek ezekben az üzemekben és az üzemek munkásai, hivatalnokai is szívesen keresik fel a színházat Neustrelitzben. Az előadásokat az indulás évében 125 ezren látogatták és a húszéves évfordulón már 50 ezerrel többen tekintették meg a bemutatott színműveket, operákat, ifjúsági előadásokat.

Annál nagyobb örömmel számolunk be erről a — hozzánk hasonló — ipari körzetnek színházáról, mert az 1974-es magyar színházi ünnepek során itt játszották a mi színházunk dramaturgjának, Szakonyi Károlynak Miskolcon is bemutatott szatirikus vígjátékát az Adáshibát. Az 1974/75-ös évadról szóló ismertető füzetben, amelynek szerkesztését J. A. Waindlich intendáns irányította és bevezetőjét is írta, az Adáshiba sztorijának előzetes ismertetése végén megemlíti Szakonyi másként — Miskolcon először bemutatott — szatirikus játékát a Hongkongi parókat is.

A színház vonzereje azonban nemcsak a körzet ipari munkásainak összegyűjtésére alkalmas, hanem arra is, hogy több háziszerezőt avasson. Olyanokat, akik Neubrandenburg körzetében élnek és legtöbb darabjuknak ebben a színházban volt az ősbemutatója is. Itt volt az ősbemutatója a körzetben alkotó Helmut Sakovski Utolsó nyár Heidkaufban című színművének, Joachim Wohlge-mut Egon és nyolcadik világsoda című zenés darabjának és Franz Freitag Hannes és az összes-küvés című vígjátékának, valamint a Gondok gyermeke és Az önző című színműveinek is.

Inspiráló nyári játékok

Érdekes, hogy színészeink, akik hetenként – akár többször is – utaznak Egerbe, hosszú évek után igazán most fedezték fel a város, illetve a vár nyári lehetőségeit.

Különösen a fiatalok lelkesek, hiszen a nyári játékok nemcsak új szerepekkel ajándékozták meg őket, hanem megnyitottak számukra egy – eddig kevésbé ismert – játéklehetőséget. Kétségtelen ugyan, hogy az András Kovács királysága című produkció babérraival elsősorban nem a miskolci társulat dicsekedhet; részvételük azonban jóérzéssel tölthet el bennünket.

★

Szurdi Miklós, aki Várday Zoltán, Blaskó Péter, Jancsó Sarolta, Nagy Mari és Kanalas László társaságában vett részt az egri napok műsorában – hamarjában három kiváló játszóhelyet is felfedezett a várban. Mert nemcsak a gótikus palota ad ihletet, hanem a szobor melletti terület és a palotánál fentebb lévő színhely is.

Az Egerben játszott színészek lelkesedését ez még önmagában nem magyarázza meg. Hozzá kell tennünk, mert a környezetet azért oly kedves számukra, mert lehetőséget nyújtott, hogy a nézőkkel – az előadásokat nagyon fogékony fiatalok látogatták – egészen közvetlen kapcsolatot létesítsenek; kipróbálják kontaktusteremtő képességüket egy új színházi közegben. Elmondták, hogy szabadidejükben műsortervet készítettek, figyelembe véve a történelmi környezetet.

Milyen kitűnő atmoszféra lehetne ez a görög tragédiák színreviteléhez, s mennyire „alájátszanna” a környezet Shakespeare műveinek is.

A tapasztalatok szerint nemcsak a színészenél ez a vágy valamiféle szuggesztív – mindennapi életünket kiegészítő – színház iránt, hanem a közönségben is. A történelmi falak között összegyűlt közönség merőben különbözően a közházak ünnepélyes és disztinált sokaságától. Nyitottabb, nyersebb, szenvedélyesebb ez az alakuló új néző-tábor. Kár lenne tagadni, hogy most még bizonyos kuriozitás is közrejátszik abban, hogy keresik ezt a fajta színházat. Később azonban – ez nem kis mértékben múlik a szerzőkön és a játékosokon – szükségletüké válhat.

A mostani lelkesedés nem feledtetheti el velünk, hogy a kezdet-kezdetén vagyunk. A színes, érdekes, látványos – valamiféle szokatlan hatásra apelláló – színházi formákról át kell térni azokra a művekre, melyek közéleti fórummá avatják a színházat.

A miskolci művészek nemcsak András Kovács királysága című produkcióban voltak közvetlenül érdekelve, hanem közülük néhányan – Jancsó Sarolta, Várday Zoltán, Blaskó Péter – A Tínyó-est műsorában is. A Gyárfás Endre szerkesztette műsornak Szurdi Miklós volt a rendezője. A verses, zenés összeállításban nemcsak a híres krónikás művei szóltak meg, hanem a korabeli Európa legkiválóbb elméinek alkotásai is. Szeptanuk mesélik, hogy a nézők a zuhogó eső ellenére is a helyükön maradtak.

A magyar sajtóban inkább beszámolókat olvashattunk az Agria '75 rendezvényeiről, mint kritikákat. Egyelőre a kezdeményezésnek örült mindenki, s ez természetes. Nem kétséges azonban, hogy a folytatás kedvezően hathat egész színházi kulturánkra. S, hogy lesz folytatás, abban már csak azért is biztosak lehetünk, mert a vendéglátó városokon kívül mindazok szorgalmazzák, akik a nyár folyamán – akár játszó-, akár nézőként – részt vehettek a rendezvényeken.

Egri műsor

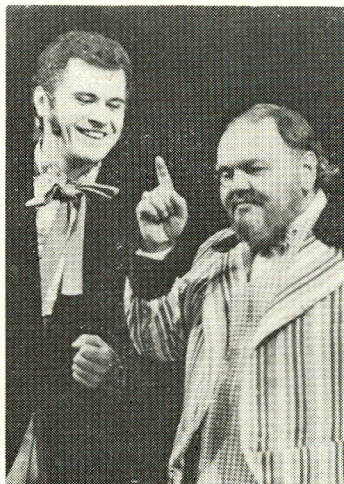
Október		
9. csütörtök	LUXEBURG GRÓFJA	Bemutató bérlet (7)
10. péntek	LUXEBURG GRÓFJA	Shakespeare bérlet (7)
11. szombat	LUXEBURG GRÓFJA	Madách bérlet (7)
12. vasárnap	LUXEBURG GRÓFJA	Vörösmarty bérlet (fél 4)
	LUXEBURG GRÓFJA	Erkel bérlet (7)
16. csütörtök	LUXEBURG GRÓFJA	Molière bérlet (7)
17. péntek	LUXEBURG GRÓFJA	Gárdonyi ifj. bérlet (7)
18. szombat	LUXEBURG GRÓFJA	Petőfi ifj. bérlet (fél 4)
	LUXEBURG GRÓFJA	Katona bérlet (7)
19. vasárnap	LUXEBURG GRÓFJA	Bérletszünet (fél 4)
24. péntek	LUXEBURG GRÓFJA	Bérletszünet (7)
25. szombat	LUXEBURG GRÓFJA	Móricz ifj. bérlet (fél 4)
	LUXEBURG GRÓFJA	Bérletszünet (7)
26. vasárnap	LUXEBURG GRÓFJA	Bérletszünet (7)
30. csütörtök	LUXEBURG GRÓFJA	Bródy bérlet (7)
31. péntek	LUXEBURG GRÓFJA	Déryné bérlet (7)

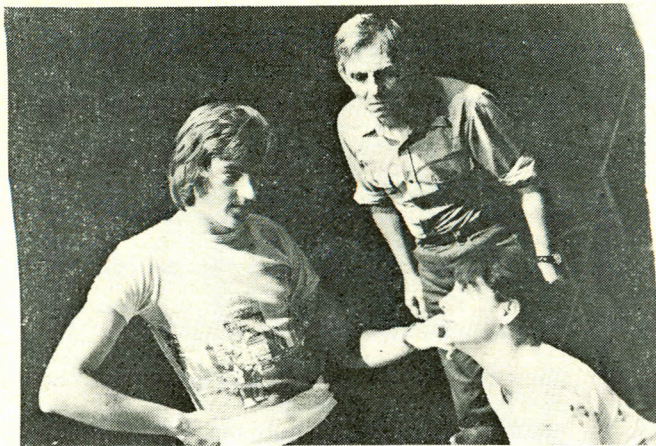
Ismét a „Luxi”

A Luxi, nyári szabadsága után ismét hódító útjára indul, s az évadkezdő miskolci felújítás után októberben már a műfaj egri kedvelőit is megörvendezteti. Az előadás miskolci sikere után joggal remélhetjük: az egri színház családi környezetében is tetszést aratnak a nemzedékeket összekapcsoló Lehár-melódiák. Hogy Angela és René története – évtizedekkel a bemutató után – már nem villanyozza fel a nézőket? Meglehet. A darab humora, emberi fonákságokat feltáró jeleit azonban derűt keltenek a mai emberben is. De mindenekfelett Lehár muzsikája biztosítja a vonzerőt, melyet ugyancsak jól ismerünk, de

amelyet – úgy tűnik – soha nem unnak meg az egymást követő nemzedékek. Tehát már nincs is oly messze a szivárvány, melyet minden operettől elvárhatunk. A színház művészei ismét a Luxit próbálják, mert a tavalyi sikerből nem lehet megélni. S nemcsak próbálják a darabot, hanem – mint ilyenkor szokás – találgatnak is: vajon „bejön”-e ez, vagy az a játék Egerben, ami Miskolcon annyira tetszett? S ez a készülődés megfrissíti, megfiatalítja a szezon végére elfáradt Luxit. Fontos, hogy így legyen, mert az előadásnak nemcsak nosztalgiaiakat kell kielégítenie, hanem új élményt is kell nyújtani.

Ruzante színháza

Csapodár madárka

„... az istenért se izeg-jetek-mozogjatok, hanem maradjatok nyugodtan, és olyan csend legyen, hogy hallhassátok: most tojik a pók. Tudjátok, ez az első komédia, amelyet mi magunk ütöttünk össze. Ha tehát úgy viselkedtek, ahogy mondtam, összecsapunk egyebeket, talán még szebeket is. Ha tátott szájjal bámultok, azt jelenti, hogy tetszik nektek, s ez tetszik nekünk is, így leszünk boldogok mindannyian.”

Már a prólógus néhány mondata is jelzi; szokatlan színház, vaskos komédia készül. Elárulhatjuk, hogy heten próbálják „összeütni”, elvonulván késő esteken a város, s a társaság zajától.

— Nem, itt nincs rendező —, figyelmeztet Csizsár Imre. Legfeljebb játékot szervező mester van, aki persze nem kíván feltétlenül engedelmességet. Nem is kívánhat, mert komédiázás közben a közönségre kell figyelni. Akik majd körülvesznek bennünket, reméljük, nem lesznek annyira hamvukba-hóttak, hogy ne avatkoznának valamiképpen a játékba...

Körülvesznek? Ezt a szót csak az érti igazán, aki már látta azt a fából ácsolt teknőforma teret, melyet minden oldalról körül lehet majd állni, vagy ülni. Négy „kikötője” van ennek a teknőnyi tengernek; ha úgy tetszik, négylépcsős ház. Padova külvárosa? — amit a szerzői utasítás megjelöl. Lehet az is, de a mi bérházaink is lehetnek. Mint ahogy ezek a hajdanvolt emberek — akik meztelenszerűen vetkőztetik lelküket, a teknőben, s érezni fogjuk perzselő indulataikat —

feltűnően hasonlítanak ránk, úgy hasonlít Ruzante Padovája a mi falvainkra, városainkra.

Ruzante? Ő a szerző. 1528-ban írta a komédiát (két esztendővel a mohácsi vész után, amit csak az időben való könnyebb eligazodás kedvéért említek), ami magyar nyelven 1972-

gen jelent meg először, három más vígjáték társaságában.

Ruzante neve persze korábban sem volt ismeretlen szakmai köreinkben. A reneszánsz szerzőről így vélekedik neves irodalomtörténészünk: Beolco Angelo, írói nevén „de Ruzante”, olasz népies drámaíró (1502—1542): „A parasztot senki előtte annyi komikai erővel, olyan finom megfigyeléssel és amellet annyi szociális tapintatérzékkel nem vitte színpadra. Maga is előadó komikus volt, és paraszti szerepekben (a maga páduai tájnyelvén) tűnt ki; ő teremtette meg az egyik olasz commedia dell'arte típust, a ruzante-t, a lármas parasztot.”

A fentiek talán árulkodnak a miskolci színház vállalkozásáról. Ha minden jól megy, most ismét valódi játékszini produkciót láthatunk majd. Vagyis nem afféle miniszínházra tervezett, de konvencionális előadást.

— A színház fedelei alatt — magyarázza Csizsár Imre — lehetőleg kevésszer szeretnénk bemutatni. A premier (mennyire nem il-

lik ez az szó a vérbő komédia „elővezetéséhez”) is egy csúriben lesz: a sárospataki Kossuth Termelőszövetkezet birtokán. Nekünk, komédiásoknak ugyanis az a legfőbb törekvésünk, hogy ezúttal ne hívjuk magunkhoz a közönséget, hanem mi menjünk hozzájuk. Vagyis: kiknek-kiknek a természetes, otthonos környezetében szólaljunk meg. Így talán nem fogjuk feszélyezni egymást. Egyszóval: olyan ünnepet szeretnénk teremteni, melynek nincsenek ünnepi külsőségei.

Ahogy figyelem a játékot, egyre inkább rájövök: korunk nagy problémájáról szól — persze a maga módján —, arról, hogy miként tudunk egymás mellett élni. Ezek az olasz polgár-parasztok nem érzik jól magukat a bőrükben. Eljöttek a falujukból — a régi erkölcsök már megkoptak — újak (városiak-polgáriak) még nem alakultak ki. Ez így persze túlságosan unalmas. Ruzante másként bölcselkedik. Elmeséli, miként esett Menato parasztlegény látogatása egykori szerelménél, Betinánál...

Színházról a századfordulón

Vidéki színházak

Írta: Krúdy Gyula

Thália gyermekei többnyire comme il faut gavallérok és hölgyek. Még a szellős Alföldön is nagyon kevesen vannak már azokból a szegény, szomorú és főként éhes alakokból, akik, mint a művészet vándorló apostolai, csűrökben és dohánypajtákban sirnak, énekelnek, kacarásznak a tisztelt közönség előtt. Tisztelettel alólirott szintén ismeri ama legendát, amely a színművészek között él, hogy Hamletet Tyukodi Kázméron kívül senki sem tudja eljátszani ebben a magyar hazában. Ha jól emlékszem, magam is láttam ezt a bizonyos Tyukodi Kázmért a vencsellői teátrumban és ugyancsak meghatott Hamlet is, meg Ofélia is. De nem a művészetükkel, hanem azzal a reális nyomorisággal, ami szegényeket a vencsellői teátrumban övezte.

A vidéki színészek és színésznők nagy uraságok a tizenkilenczedik század utolsó éveiben, és cseppet sem kell őket sajnálni. A nagy alakítások kora ugyan lejárt abban a vagonvilág jól szituált közigazgatási hivatalban, amit másképp vidéki színészetnek hívnak, de legalább mindenki nyugodtan ülhet zölléjében a színházakban: semmi skandalum nem várható többé.

Immár nem létezik az a dühös koresmáros, aki a nézőtérben emelkedik föl és öklével fenyegeti meg a királyt, amiért hónapok óta adós a kosztjával. És a regék korába való Boricsánszky is (a híres Boricsánszky), aki tudvalevőleg csak akkor tudott játszani, ha négy liter vörös bort felhajtott az előadás előtt. A színész uraktól ma már a legutolsó rendezett tanácsú vá-

Próbálják a Boccacciót

A vezető karmester szobájából zongoraszó, énekhangok szűrődnek ki, ilyenkor nem igen illik bekopogtatni. Kicsit — bizonyos bocsánatkérő pislogással — mégis bedugom a fejem, s látom, hogy senki nem dolgozik. Legalább is ebben a pillanatban nem, vagyis látószólag nem.

Várhegyi Márta, Rózsa Sándor és Mura Péter karmester alkotják a társaságot; mindannyian egy kicsiny magnóra figyelnek,

— Egyszóval a karmester szinte állandóan velünk van — mondja Várhegyi Márta. Délelőtt és délután teljes valójában, hiszen naponta kétszer próbálunk, utána pedig hazavisszük ebben a dobozban.

Suppé Boccaccioja a könnyed kis Luxi után (így becézték és becézik a színházban Lehar operettjét) bizony nagy erőpróba. Nem mintha a színház kitűnő primadonnája és bonvivánja nem találkozott volna már hasonló feladattal — hiszen elég csak a rendki-

baként. Nem lesz könnyű hanggal bírni.

A Suppé-operett (tulajdonképpen vigeraráról van szó) mindenképpen jelzi a színház növekvő igényeit. Ezt mindannyian örömmel nyugtázzhatjuk. De megvan-e a nagy erőpróbához az erők is? Ezt próbálom a beszélgetés folyamán megtudni.

Mura Péter: Azt hiszem nemcsak mi, hanem a közönség is nagyon unja már azokat az operetteket, amelyeknek előadásakor szegény rendezőknek és koreográfusoknak mindig ki kell valamit találni, hogy „eladhatók” legyenek. Ország-szerte tapasztaljuk, hogy kénytelen kelletlen show-t kell csinálni ezekből a zenés darabokból, mert nincs savuk-borsuk. Mi igyekeztünk olyan művet választani, mely mindenképpen megáll a lábán. Már az sem kis dolog, hogy produkcióinkban megelevenednek a Dekameron hősei... A pajzán históriához pedig olyan vérbő muzsika párosul, amely születése óta semmit sem veszített izgalmából, népszerűségéből. Bizony nemcsak kitűnő szólistákra van szükség, ha-

nem jó énekkarra is. Tanulunk, tanulunk, ámbár az énekkar soraiban nem történt változás. Talán a színház érzi meg leginkább, hogy Miskolcon csak kevesen és kevés énekest képeznek. Ami a zenekart illeti, már jobb a helyzet. Sikertült fiatalítanunk!

amely éneklí és muzsikálja Izabella románcát. Hát ez eddig rendben is volna, de feltűnik nekem, férfi hangon intonálódik a szám. Megmagyarázzák: napjainkban már semmi akadály nincs annak, hogy a korrepetitor utasításait — előjátzását — ne csak magukban őrizzék az énekesek, hanem — ha úgy tetszik — haza is vigyék.

vüli sikerű Madarászra gondolni —, de hát az énekes semmi liberalizmust nem engedhet meg magának.

— Addig kellene ezeket a számokat „beültetni” — magyarázza Rózsa Sándor —, amíg meg nem kezdődnek a Luxi előadásai. Mert akkor már tulajdonképpen két előadást kell naponta énekelni. Egyet közönség előtt, egyet pedig csak pró-

Érdeklődöm a szereposztás után, s kicsit szorongva hallgatom, hogy a főszereplőket nincs mód kettőzni. Sajnos kevés a jó énekes színész. De, ha több lenne, akkor is kellene segíteni — tekintve a sok szereplőt —, a prózai társulatnak. A Boccaccióban az énekesszínészek mellett találkozhatunk majd Varga Gyulával, Kulcsár Imrével, Dariday Róberttel, Várday Zoltánnal. Az előadás rendezője Bor József, koreográfus Somoss Zsuzsa. Bemutató: október 3-án.

roskában is megkövetelik a józanságot előadás alatt, és még azt is — ó súlyú idők, gyatra nemzedék! —, hogy némelynemű adósságokat kifizessenek, mielőtt más vidékre vinné őket végzetük. A híres időkből könnyebben ment az ügynek ez a része. A trupp egy szeles estén feltűnés nélkül elhagyta a várost, és Teszpisz kordéja sem nyikorgott olyan hangosan, hogy a hítelezők meghallhatták volna.

A kritikusok általánosan nagyon befolyásolható férfiak a vidéken. Beszélnek ugyan, hogy Zala-Szent-Gróthon, 1879-ben, Kadarka Mihály tanár urat, az ottani újság aranytollú kritikusként egy bizonyos operett-primadonna annyi bájjal és odaadással fixírozta a színpadról, hogy a tanár urat az egész aranyfjúság aljas nősábitónak jelentette ki, és a tanár úr a vasárnap megjelenő Hírnökben mégis azt írta a diváról, hogy a magas regiszterekben hangja nem eléggé muzikális. Vannak, akik a tanár úr e képtelen tettét becses nevével hozzák összekötésbe, aki az előadás után nyomban értesült férje hódításairól és megtette a megfelelő lépéseket arra nézve, hogy a tanár úr ne essék áldozatul egy színészlány ármá-

nyosságának. Vannak, akik így magyarázzák a tanár úr kritikáját. A tisztelettel alulírott azonban lándzsát tör a tanár úr mellett és azt vallja, hogy igenis, tisztán a szent meggyőződés és még szentebb igazság vezette Kadarka Mihály tollát, amidőn híres kritikáját megírta.

Be kell vallani azonban, hogy a vidéki kritikusok között kevesek a Kadarka Mihályok és egy édes pillantásért szívesen hasonlítják Pattihoz, avagy Arnoldson Siegridhez a kis színészlányokat. Nem lehet ellenben felemlítés nélkül hagyni azt a kiváló tudományosságot és műgondot, amivel a vidéki kritikák készülnek. Nem ritkán olvashatunk idézeteket Schopenhauerből, avagy Rousseau Emil-jéből, ha arról van szó, hogy Hoffmann meséiben X. Y. kisasszony jeleskedett. És a tisztelettel alulírott, bár már letette a kritikusi tollat, boldogan emlékszik vissza arra, hogy egyszer meg akarták verni, mert — ama régi tavaszon — az olasz Moretta műveiből cizált és „levágta” a társalgási naivát. Ó, ha az a tavasz visszajöhetne, vajjon nem „vágánám-e” le szívesen a drámai naivát is, aki szintén mindig pletykázott a második primadonnára?

*

Mikor becsukom magam mögött az ajtót, ismét megszólal a zongora, s nyomában egy női hang. Nem, ez már nem a dobozból jön, de képes akármilyen nagy „dobozt” betölteni. Egyébként az asszonyi hűségéről van szó, de lehet-e hinni ennek a hűségnek, ha a darab címe: Boccaccio!?

TARKA Oldal

Új szerepben, östehetséggel

Ezzel a címmel jelent meg a színházi évadnyitót követő napon (1975. augusztus 27.) a Déli Hírlap cikke, melyet átvettünk — családi dolgainkról lévén szó — lapunk számára.)

Minden évadnyitó — a szó legszorosabb értelmében — családi ünnep. A színház tagjai összetartoznak; az egymásra utaltság, az az együtt töltött évek erősítik a kapcsolatokat. Erősítik és próbára teszik... Korántsem csak szakmai — céhes — összetartozásról van szó. Nem is lehet. Hiszen a színházi ember, ha akarja sem tudja letagadni életének azokat a gondjait és örömeit, melyek a színház falain kívül érik. A tegnapi családi ünnep sem a szakmai sikerek, örömeik felsorolásával kezdődött. Már a találkozás első perceiben a gyerekek kaptak főszerepet. Azok az apróságok, akik még soha nem láttak színházat, s a világból is csak nagyon keveset, hiszen a színház két nagy ünnepe, az évadzáró és az évadnyitó között születtek. A legkisebb, Blaskó Borbála Milviusz Andrea és Blaskó Péter kislánya) még mindössze háromhetes. Az édesapa azonban már elkészítette róla az első „sztárfotó”-sorozatot. Mondhatom, legalább annyi nézője volt a képeknek, mint a próbátáblának, ami színházban nagyon nagy dolog. Mikor aztán egyedül maradt a boldog apa, Péva Ibolya telepedett mellé, hogy átadja gyermeknevelési tapasztalatait. Erre meg is van minden joga, hiszen Csaba még a múlt szezonban született. Ennél fogva első ruhácskáját már ki is nőtte, ezeket a fiatal mama magával hozta a társulati ülésre, s felajánlotta Blaskóéknak. A kis rózsá-

szin sapka egyébként sem illik a fiú fejére, de hát Péva Ibolya annak idején kislányt várt. Van a kelenyében egy vadonatúj cucli is, tudniillik Csabi — s ezt alig rejtett büszkeséggel mondja a mama — egyéb kiválóságai mellett sohasem cuclizott.

Szívesen néznénk még a szülői tapasztalatcserét, de megjelenik Héczey Éva (sokkal karcsúbban, mint az évadzárón), s bejelenti Szandra nevű leánykáját, aki csak napokkal idősebb, mint Blaskó Borbála. Egyébként néhány napot később, ami színházi körökben elég nagy szégyen, de igyekezik behozni a mulasztást. Sajnos, Pálincás Kati és Krivianszki István csemetéjéről — a szülők távollétében — csak Somoss Zsuzsától, a színház balett-mesternőjétől szerezhetünk rövid információt. Örömmel adjuk hírül, hogy a balettkar védnökséget vállalt a kis jövevény fölött, aki az új szezonban — egyelőre mint néző — néhány próbán is részt vesz majd. Hasonló családi örömei vannak a zenekarnak, ahol Mészáros Sándorné Kiss Katalin fiúgyermekkel örvendeztette meg az együtt-

Mit mondjunk még? Szeretnénk, ha az évad folyamán — a munka legidegesebb pillanataiban is — ezek a családi örömeik üdítenek fel a kedélyeket. Ami pedig az anya- és az apaszerepeket illeti, biztos sikert jósolhatunk, hiszen minden szülő östehetség.

MÁRKUS JÓZSEF HAJDANI SZURKÁLÓDÁSAI — EZÜTTAL A HÖLGYEKRŐL

Sok művésznőre nézve édesebb a vetélytársnője bukása a saját maga sikerénél.

★

A színházi szerelem festett láng, mégis hányan megegetik magukat benne!

A színpad hölgyei úgy vannak a toilette-tel, mint az államok a fegyverkezéssel: kénytelenek a legutolsó dívat szerint öltözködni, mert vetélytársnőik is aszerint öltözködnék.

★

A primadonnákat annál tárgyalogabban ítélnék meg, minél távolabbról nézzük őket.

Nem lett hivatalnok

Személyes jelenléte alig-alig vehető észre a színházban. Nem azért, mert párnázott ajtókkal, titkárnőkkel különíti el „szentélyét”, ahol lankadatlan szorgalommal irányítja a bonyolult mechanizmust; uralkodván milliók értékeken, sőt embereken is.

Nem, ilyen nincs. Kerégyártó László azok közé a gazdasági szakemberek közé tartozik (jaj, de kevés van ilyen), akik egy pillanatra sem hiszik, hogy ők tartják el az intézményt, vagy, hogy miattuk hozták létre a bonyolult gépezetet. Ez a páratlan szakértelemmel rendelkező (éppen ezért tud és mer okosan és nagyvonalúan gazdálkodni) hivatalos ember nem hivatalnok.

A szobájában ritkán találom (isten őrizz, hogy valaki az ő feladataival az íróasztal mellett próbálja bizonyítani tudását, szorgalmát), de mindenütt máshol fellelhető a színház nevű „üzemben”.

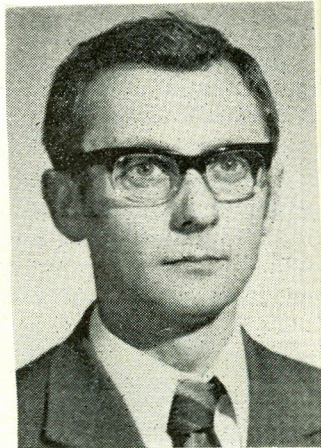
Hogy ez a nagy létszámú — gazdasági működését tekintve is — jelentős létesítmény mennyire nem üzem, azt Kerégyártó László tudja legjobban. Az a huszonöt esztendő, mióta hivatalosan is a színház állományába tartozik, tulajdonképpen második szakasza itteni életének. Mert eszmélés-től fogva a színház jelentette — édesanyja főkéllékes volt — a munkahelyet, a nagyobb családót; mindent, ami meghatározta az ember életét.

Erettségi, illetve szakképesítés után hivatalosan is beállt a színházban és a színházért munkálkodók közé. Úgy is mondhatnánk, hogy nem maradt a „civil”-életben. Mert a színházban nem civilek. Vagyis: nincs munkaidéjük, nyugodt hétvégük, nem írják ki az ajtajukra, hogy mely napokon és mettől meddig fognak.

Mi volna, ha a hirtelen támadt, nem várt kiadások engedélyezésével várna (majd megmondoljuk, alszunk rá egyet stb.) a gazdasági igazgató? A néző ritkán gondol arra, hogy a beugrásoknak, szereplőváltásoknak milyen gazdasági háttere van. De mondhatjuk egyszerűbben is: mindez ráfizetéssel jár. Aki csak a kétszer kettő igazságait ismeri, nem kockáztat,

nem vállal terheket. Kerégyártó László tudja, hogy a matematikai igazságoknál vannak erősebbek is. Nevezetesen azok, melyekért a színháznak kell szót emelni.

Akik sokféle és sok emberrel dolgoztak már együtt, azok azt mondják: felnőttnek (például érdemdús számviteli

potentátunk) szinte lehetetlen „beletanulni” a színházba. Valamiképpen bele kell születni. Érezni kell a sajátos közeget, éppen úgy mint a vizen járóknak, vagy a repülőknél.

A fogékonyság azonban kevés önmagában. Sokrétű ismeret, következtetesség, szigor — ez mind-mind olyan dolog, amely nélkülözhetetlen. Mint ahogy tudni kell, meddig terjednek működési területünk határai. És mindennekfelett kell bizonyos nagyvonalúság, mely nem filléreket számolgat akkor, amikor milliókat kell megóvni...

De hát nincs is erre recept. Kerégyártó László ennyit se mond, ha kérdezzük. Még azt sem mondja, hogy szereti a színházat. Számára mindez egészen természetes. Mint ahogy természetes a 25 éves jubileum, s az is, hogy az ő neve (ebben a nevek kinyomtatására oly sokat adó világban) csak az ügyiratokon szerepel.

Tévéjátékban, filmszerepben

A nyári hónapokban nem fejeződtek be azok a tévéjátékok, illetve filmek, melyeknek szerepeire színházunk művészei közül is többet szerződtek. Demeter Hedvig és Lenkey Edit e hónap végén fejezi be az Utolsó padban című tévéjáték forgatását. Rendező Kende Márta.

Blaskó Péter két jelentős filmszerepet kapott. Szörényi Rezsővel a Tükörképeket, míg Lugossy Lászlóval az Azonosítás című tévéfilmet forgatja.

Ismeretes, hogy Bokor Péter folytatja a népszerű Száza-

dunk sorozatát. A következő fejezetekhez Sallós Gábort, Paláncz Ferencet és Simon Györgyöt kérte fel közreműködőül.

Búcsú a brigádtól

Színházunkkal régi barátságot tartó Martos Flóra brigád az elmúlt napokban búcsúztatta egyik kiváló tagját, Győri Imrénét, aki nyugállományba vonul. Természetes, hogy a Vár étteremben tartott családi ünnepen részt vett társulatiunk képviselője is. A Miskolci Nemzeti Színház művészeinek nevében Kanalas László búcsúztatta a nyugdíjba vonuló brigádtagot, aki megígérte, hogy továbbra is hű marad mind az üzemhez, mind a színházhoz.